

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Hvmanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 2. Vtrum alius pro alio potest satisfacere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Augustinus lib. De dogmatibus Ecclesiasticis c. 54. ubi dicitur: *Satisfactio est causas peccatorum excindere, nec eorum suggestionibus adiri indulgere.* Sed definitio illa data est ex effectu: ut supra q. 12. dictum est. Videatur cap. 53. ubi clarissime in satisfactione Auctor ille requirit lacrymas & orationem.

21 Obiectio, quod omnia nostra opera Deo sint debita. Obijciunt Quarto alia quaedam, quae etiam afferre solent contra meritum: ut, hominem, quid quid habet & potest, debere Deo titulo creationis & redemptionis: quid ergo poterit reddere pro iniurijs? Confirmatur: quia servus cum totus sit domini, non potest domino quidquam reddere pro iniuria: quia quidquid est, & habet, est domini.

Explicatur & negatur. Respondeo: Non quidquid homo potest, absolute tenetur facere: quia Deus non omnia a nobis exigit, sed ea tantum quae praecipua sunt; praeter quae potest multa alia facere, quae etsi tenentur facere quando peccavit, tamen ante peccatum non tenebatur, sed erant ei libera: & haec vocamus opera satisfactoria. Ad Confirmationem Respondeo: Ex eo quod homo totus naturam suam sit Dei, bene sequitur non posse inter illum & Deum esse iustitiam perfectam; non autem quin possit esse imperfecta, praesupposita videlicet promissione & acceptatione divina. Sicuti inter dominum & servum, si dominus non exigit nisi certa quaedam opera, reliqua relinquit in ipsius arbitrio, poterit servus per illa satisfacere domino suo, si quod damnus intulerit, modo dominus velit acceptare. Vide lib. 13. de Perf. diuinis c. 2.

ARTICVLVS II.

Vtrum alius pro alio possit satisfacere?

22 Affirmatur. Respondeo: Possit, modo vterque sit in gratia. Probant quidam Primò: Ex illo Apostoli ad Colossenses 1. v. 24. *Gaudeo in passionibus meis pro vobis, & adimpleo ea quae desunt passionum Christi, in carne mea pro corpore eius, quod est Ecclesia.* Sed Apostolus hic non loquitur de satisfactione, sed de suis laboribus, quos tolerabat in praedicando Evangelio, ut sic meritum Christi applicaretur hominibus: hoc enim deerat passionibus Christi: nam sine Apostolorum & aliorum sanctorum praedicatorum laboribus, Evangelium Christi non innotuisset orbi; ac proinde eius passio vim non habuisset in hominibus. Probant Secundò: Ad Galatas 6. v. 2. *Alter alterius onera portate.* Sed hic locus non vrget, quia de tolerantis mutuis imperfectioibus agit.

23 Probatur solidius. Probatur ergo Primò: Iacobi 5. v. 26. *Orate pro inuicem, ut saluemini.* 1. Ioannis 5. v. 16. *Qui scit fratrem suum peccare non ad mortem, oret, & dabitur ei vita.* & alia huiusmodi.

Exempla Scripturae, a maiori ad minus. Probatur Secundò: Ratione. Prima est: Deus propter Iacob benedixit domui Laban: Genes. 30. v. 27. Propter decem iustos voluit parcere quinque ciuitatibus Pentapolis: Genes. 18. v. 32. Propter preces Samuëlis pepercit populo cum Regem petijissent: 1. Reg. 12. v. 19. Propter Dauid Dominus pepercit Salomoni: 3. Reg. 11. v. 12. Propter lacrymas viduae suscitauit filium eius defunctum: Lucae 7. v. 13. Propter fidem portantium, sanauit paralyticum: Lucae 5. v. 20. Ergo bona opera vnus possunt alteri prodesse ad

remissionem poenae temporalis. Patet consequentia; nam si Dominus saepe pepercit impijs, ipsique benefecit ob preces & merita iustorum, multò magis ignoscat poenam temporalem filijs suis ob aliorum preces & afflictiones.

Secunda Ratio est: Omnes, qui sunt in gratia, sunt membra viua vnus corporis & capitis, ut saepe docet Apostolus: ad Rom. 12. ad Ephes. 4. Atqui membrorum inter se est communio: iuuant enim se mutuo omnibus officijs sibi proprijs; sustinent pro mutuâ salute varios labores, interdum sectionem & vitionem; & si quid patitur vnum, compatiuntur reliqua. Ergo pari modo iusti possunt se mutuo iuuare; & alterius afflictio poterit alteri prodesse: hoc enim postulat communio sanctorum, quam constat esse in Ecclesia.

24 Dixi, modo vterque sit in gratia: quia etsi opera iustorum possunt prodesse impijs ex congruo ad impetrandum auxilium, quo ad iustificationem disponantur; & etiam ad poenas temporales differendas, ut in hac vita non puniantur: tamen non possunt prodesse ad remissionem poenarum temporalium, quamdiu manent impij; quia nemo est capax remissionis poenae, nisi remissa culpa, ut supra ostensum est.

DVBIVM I.

Vtrum satisfactio vnus valeat alteri ex condigno?

25 Multi Doctores sentiunt valere ex condigno; estque probabile. Verius tamen videtur, solum valere ex congruo, id est, ex Dei misericordia acceptantis satisfactionem vnus pro altero. Ita tenet Antonius Cordubensis qu. 5. de Indulgentijs, & Ioannes Medina codice De satisfactione quaest. 5.

Probatur Primò: Quia opus alterius non valet alteri, neque per modum perpeccationis seu iustitiae poenae; non enim tu sustines poenam tibi debitam, dum ego punior: neque per modum meriti condigni; nam nemo alteri ex condigno mereri potest: ergo solum valet per modum imperationis. Patet Consequentia, quia tantum his tribus modis potest valere satisfactio.

Probatur Secundò: Quia nulla extat promissio Dei de acceptanda alterius satisfactione pro peccatis alterius; & quamuis extaret, non sufficeret ad condignitatem satisfactionis: ut patet in promissione remissionis peccatorum facta poenitentibus, quam tamen remissionem non merentur ex condigno, eò quod promissio non tribuat operi dignitatem.

Probatur Tertio: Ratione à priori: quia opus hominis cum sit limitatum secundum conditionem & virtutem operantis, non potest alteri aliquam dignitatem tribuere ad aliquod bonum, sed solum operanti in quo manet (illud enim proprium est operibus Christi, quae infinitam habent dignitatem meriti & satisfactionis); quae etiam causa est quod nemo alteri possit ex condigno quidquam mereri: ergo mea satisfactio non potest tibi valere ex condigno, cum te non possit reddere dignum remissione poenarum. Secus est de satisfactione Christi quae nobis applicata per Baptismum vel Sacramentum poenitentiae, reddit dignos non solum remissione poenae temporalis, sed etiam culpae & poenae aeternae.

Dices

26
Obiectio-
nes soluun-
tur.

Cur vo-
luntas Ada-
mi ex con-
digno va-
luerit po-
steris ad
damnatio-
nem.

Dices Primò: Peccatum Adæ non erat infini-
tæ virtutis in ratione mali, & tamen ex condigno
meruit omnibus priuationem gratiæ & damna-
tionem: ergo pari modo satisfactio vnus poterit
alteri valere ex condigno.

Respondeo Negando Consequentiam: nam
opus illud non solum erat Adami, sed etiam po-
sterorum, qui in ipso virtute continebantur, qua-
tenus voluntas Adami censebatur esse postero-
rum. Itaque ex condigno valuit omnibus ad
damnationem, non vt erat opus Adami, sed vt
opus totius posteritatis: satisfactio autem mea nõ
sic est opus alterius, pro quo satisfacere intendo,
imò nec esse potest.

Dices Secundò: In Republica ciuili alter po-
test pro altero apud Principem condignè satisfacere:
cur non etiam in Republica spirituali, id est,
in Ecclesiâ apud Deum?

Cur vnus
pro alio
possit con-
dignè satis-
facere quo-
ad debitum
pecuniæ,
non ita pro
debito pœnæ

Respondeo: Si debitum sit pecuniarum, sic po-
test alter pro altero satisfacere: nam in tali solu-
tione solum spectatur, vt tanta summa detur, siue
à reo, siue ab alio nomine rei: cum enim alius no-
mine rei dat, ipse reus soluere censetur. Ratio est,
quia pecunia potest perfecte transferri in ipsum
reum, vt tam verè & perfecte fiat ipse, sicut an-
tè fuit alterius. Si autem debitum consistat in obli-
gatione ad aliquam pœnam positiuam sustinen-
dam (vt si reus damnatus sit ad exilium, carcerè,
flagella) non potest alius pro eo condignè satisfacere,
sed solum ex misericordie acceptatione Prin-
cipis, qui condonat reo supplicium propter alterius
preces, & afflictionem oblatam. Ratio est, quia
opus satisfactorium alterius non potest ita in reum
transferri, vt propriè fiat ipse, sicut erat eius
qui illud re ipsa sustinuit.

Dices Tertio: In Ecclesiâ est communio San-
ctorum: ergo ex condigno: alioquin erit im-
perfecta.

27
Qualis, &
in quo, sit
communio
Sanctorum
in Ecclesiâ,

Respondeo: Sicut communio Sanctorum non
postulat, vt alter alteri ex condigno mereatur, ita
neque vt condignè satisfaciatur. Sufficit enim ad hæc
communio, vt alter curam salutis alterius
gerat, vt de bonis mutuis gaudeant, de malis do-
leant, bona procurent, mala auertant; quod
fit orando, suaque bona opera Deo pro altero
offerendo.

Dices Quarto: Si satisfactio alterius alteri so-

lùm valeat per modum impetrationis: ergo non
valet lege infallibili, quod videtur absurdum.

An satisfac-
tio vnus
pro alio va-
leat lege in-
fallibili.

Respondeo Primò: Non est certum satisfactio-
nem vnus valere alteri lege infallibili; nusquam
enim id habetur in Scriptura vel Traditione; nec
vlla ratio conuincit: imò certum est, non valere
alteri tantum, quantum valeret, si ipsemet eam
subiret; vt rectè Medina quæst. 3: quod est signum
non valere ex condigno, quando eam non subit.

Respondeo Secundò: Negari potest consequen-
tia: nam etiam contritio lege infallibili effectum
habet remissionem peccatorum, non tamen ex
condignitate.

Dices Quintò: Ergo Indulgentiæ non vale-
bunt ex condigno: quod est contra communem
Ecclesiæ sensum.

Respondeo Negando consequentiam: quia per
Indulgentias nõ solum applicantur satisfactioes
Sanctorum, sed etiam Christi, & eatenus ex con-
digno valent.

DVBIVM II.

*Vtrum satisfactio, quam alius pro alio suscipit,
sit Sacramentalis?*

Respondeo: non esse: quidquid alij dixerint.

28
Non potest
Confessor
alteri im-
ponere pœ-
nitentiam
pro pœnia
tenente sub-
eundam.

Probatum Primò: Quia satisfactio sacra-
mentalis debet procedere ex virtute Clauis, id est,
ex potestate Sacerdotali: hinc enim habet, quod
sit sacramentalis; vt colligitur ex Concilio Tri-
dentino sess. 14. cap. 8. Atqui Sacerdos, per po-
testatè Clauium non potest alteri imponere pœ-
nitentiam pro pœnitente subeundam, sed solum
ipsi pœnitenti: ergo pœnitentia illa non est sa-
cramentalis.

Probatum Secundò: Quia pœnitentia sacra-
mentalis imponi debet tum ad remedium & ad
custodiam contra peccata futura, tum ad vindi-
ctam præteritorum: atqui satisfactio tua non est
remedium, aut vindicta peccatorum alterius. Quò
fit, vt quando pœnitens non potest implere pœni-
tentiam impostam, non teneatur eam curare per
alium; & si curet, non ideo liberatur, quando re-
ctè valuerit: neque illa per alterum impleta, ali-
ter ipsi proderit, quam per modum impetratio-
nis, etiamsi consensu vel iussu Sacerdotis curaue-
rit per alium impleri.

Pœnitens,
non valet
per se im-
plere pœni-
tentiam, nõ
teneatur ea
curare per
alium im-
pleri.

Q V Æ S T I O X I V.

De Qualitate Satisfactionis.

ARTICVLVS I.

*Vtrum homo possit de vno peccato
satisfacere, sine alio?*

Respondeo & Dico Primò: Non potest
quis satisfacere pro vno peccato quoad
culpam & pœnam æternam, quin pari mo-
do simul satisfaciatur pro alio. Patet ex di-
ctis suprà q. 86. & 87. & hoc solum vult D. Tho.
isto articulo.

Dico Secundò: Iustificatus potest satisfacere
pro pœna temporali vnus peccati, sic vt non sa-

tisfaciat simul pro pœna alterius. Est etiam cer-
tum. Ratio est: quia diuersis peccatis diuersæ
pœnæ respondent, quarum vna non est alteri
connexa.

Petes: An ergo pro diuersis peccatis oporteat
diuersis pœnarum generibus satisfacere?

An quouis
genere sa-
tisfactio-
nis, possit
pro quouis
peccato sa-
tisfacere.

Respondeo: Si satisfactio consideretur, qua-
tenus est satisfactio, & vindicta pro peccatis præ-
teritis, sic quouis genere satisfactionis possumus
pro quouis peccato satisfacere, nempe vel oratio-
ne, vel ieiunio, vel eleëmofynis: quia quodlibet
horum, si debitè & quantum oportet vsurpetur,
sufficit ad quamuis pœnam temporalem redimen-
dam. Si autem consideretur satisfactio, quatenus
est in